

# EU:n metsästrategia

Maa- ja metsätalousministeriö 27.9.2021

Neuvotteleva virkamies Elina Warsta





# Tilannekatsaus

- Strategia julkaistu 16.7.2021
- Suomen kannan valmistelu virkamiestyönä (E-kirje)
  - EU14 metsäjaosto
  - Ministeriöiden välinen valmistelu (MMM vetoinen)
  - Poliittinen valmistelu – eduskuntaan syyskuussa
- EU-metsäpäällikkökokous Sloveniassa 7.-10.9.
- Suomen kanta (valtioneuvoston kanta) E-kirjeessä eduskunnalle tuli julkiseksi ministerivaliokunnan hyväksymisen jälkeen 17.9.
- Eduskunnan valiokuntakäsittelyt 28.9. ja 7.10.



# EU:n metsästrategian keskeinen sisältö

Strategia painottaa voimakkaasti biodiversiteetti- ja ilmastonäkökulmia. Taloudelliset ja sosiaaliset näkökulmat huomioidaan yleisemmällä tasolla.

Strategia sisältää runsaasti metsien hoitoon, käyttöön, suunnitteluun, hallintoon ja seurantaan liittyviä yksityiskohtia, myös lakiehdotuksen metsien seurantaan liittyen.

Strategia ehdottaa uusien kriteerien ja indikaattorien kehittämistä metsätaloudelle sekä kynnyksarvojen määrittämistä erityisesti ekologiseen näkökulmaan liittyen.

Strategia korostaa pitkäkestoisten puutuotteiden kuten puurakentamisen edistämistä mutta väheksyy lyhytkestoisia tuotteita ja puun energiakäyttöä.

Strategia on komission tiedonanto, ei vielä lakiehdotus tai jäsenmaita sitova

Strategia on Suomelle merkittävä, koska se linjaa metsäaloitteiden jatkoa EU:ssa



# Yhteenveto: EU:n metsästrategian haasteet

Strategia ei ota huomioon kestävästä kehityksestä tasapainoisella tavalla.

Komissio näyttää unohtaneen jäsenmaiden toimivallan metsäasioissa.

Euroopan metsäministerikonferenssi Forest Europe on tehnyt 30 vuotta työtä yhdessä jäsenmaiden, EU:n komission, tutkijoiden ja sidosryhmien kanssa kestävästä metsätalouden indikaattoreiden määrittämiseksi. Tätä yhteistyötä on tärkeää jatkaa, eikä aloittaa EU:lle omaa, erillistä prosessia.

Puutuotteita – pitkä- ja lyhytikäisiä - tarvitaan korvaamaan fossiiliperäisistä ja muista uusiutumattomista raaka-aineista tuotettuja tuotteita hallitusohjelman mukaisesti sekä luomaan puun talouskäytön avulla markkinalähtöiset kannustimet metsien hoitoon.

Neuvoston päätelmät ja parlamentin lausunto strategiasta on jätetty vähälle huomiolle

Osallistavia keskusteluita strategian sisällöstä ei järjestetty kuten aiemman strategian valmistelussa



# Suomen kanta - poimintoja

- Suomi näkee EU:n metsästrategiassa paljon hyvää, ja joiltain osin strategian sisältö on haasteellinen. Metsiin liittyvät ilmasto- ja biodiversiteettinäkökulmat ovat hyvin mukana strategiassa.
- Metsien ja metsäsektorin kokonaispotentiaali ja kestävyys taloudelliset ja sosiaaliset ulottuvuudet olisivat kaivanneet vielä tasapainoisempaa lähestymistä strategiassa.

# Toimivaltakysymys



- EU-tasolla voidaan sopia yhteisistä tavoitteista, mutta jäsenmaiden on voitava valita tavoitteisiin sopivat keinot itsenäisesti. Suomen laajaa osaamista metsästrategian kysymyksistä on tärkeä käyttää EU-yhteistyössä hyväksi.
- Strategiassa yhdistyvät sääntely- rahoitus ja vapaaehtoistoimet joiden oikeudellinen sitovuus ja velvoittavuus vaihtelevat.
- Suomi tarkastelee ja arvioi ehdotuksia myös toimivaltajaon näkökulmasta. EU:n perussopimuksissa ei ole määritelty oikeusperustaa EU:n yhteiselle metsäpolitiikalle. EU:lla on kuitenkin toimivaltaa ympäristö-, maatalous- ja energiasektoreilla, jotka joko suoraan tai välillisesti vaikuttavat metsiin. Valtioneuvoston EU-selonteossa otetun kannan mukaisesti metsäpolitiikan tulee olla jatkossakin EU:ssa kansallisen päätäntävällän piirissä, koska jäsenvaltiot ja niiden olosuhteet ovat erilaisia. Tästä periaatteesta on myös strategian ehdotusten jatkovalmistelussa pidettävä kiinni.



# Puupohjaiset tuotteet

- Komission tavoin Suomi haluaa edistää puurakentamista sekä pitkäkestoisten puutuotteiden osuutta...
- Metsäpohjainen bio- ja kiertotalous rakentuvat metsätalouden, metsästä saatavien tuotteiden ja palveluiden sekä ekosysteemipalveluiden resurssitehokkaan käytön varaan. Erilaisten lyhyt- ja pitkäikäisten puupohjaisten tuotteiden roolit tulisi tunnistaa ja nähdä osana kokonaisuutta nyt ja tulevaisuudessa.
- Uudet, innovatiiviset puupohjaiset tuotteet, prosessit ja palvelut ovat merkittävä kasvumahdollisuus Suomessa. On tärkeää, että teollisuuden toimintaedellytykset ja investointimahdollisuudet uuteen kestävään tuotantoon säilyvät ja vahvistuvat.



# Metsätalouden seuranta

- Uusien metsien kestävään hoitoon ja käyttöön liittyvien kriteerien ja indikaattorien tulisi perustua tieteelliseen tietoon ja yleiseurooppalaisen FOREST EUROPE -metsäministeriprosessissa tehtävälle työlle. Yksityiskohtaisten kynnyksarvojen, jos niitä halutaan laatia, tulee perustua parhaaseen olemassa olevaan tietoon ja niistä tulee voida päättää kansallisella tasolla.
- Suomi katsoo, että Lähempänä luontoa -sertifiointijärjestelmän toimeenpanosta ei ole saatavilla kattavia tietoja esimerkiksi järjestelmän toimeenpanon suhteen. Komission esitys vaikuttaisi nykyisten järjestelmien kanssa päällekkäiseltä ja tämä edellyttää lisäselvitystä ennen lopullista kannanmuodostusta.



# Biodiversiteetti ja ilmasto



- EU:n biodiversiteettistrategian E-kirje (2020), sovitut kannat olemassa
- LULUCF & Uusiutuvan energian direktiivin päivitys, kannat valmisteilla olevissa U-kirjelmissä
- Strategian ennallistamistavoitteet kohdistuvat erityisesti hiilirikkaisiin ekosysteemeihin, joilla on synergiahyötyjä vesien ja luonnon monimuotoisuuden tilaan. Suomi ymmärtää tarpeen kehittää hiilirikkaiden suometsien ja turvemaiden kestävää hoitoa ja käyttöä, ja haluaa korostaa turvemaiden metsätalouden merkitystä koko yhteiskunnalle ja alueellisesti.
- Ilmastonmuutoksen hillintä edellyttää päästöjen vähentämisen lisäksi hiilivarastojen ja -nielujen pitkäjänteistä vahvistamista. Metsien sopeutumiskykyä ilmastonmuutokseen ja tuhoihin, sekä kykyä hillitä ilmastonmuutosta tulee edistää metsien kestävä hoidon ja käytön, metsien monikäytön sekä suojelun ja ennallistamisen avulla tukeutumalla tutkimukseen, tietoon ja seurantaan.



# Metsävaratieto ja raportointi

- ... toimitettavan tiedon ei tule olla paikkatietoon sidottua siten, että yksityisyys, omaisuudensuoja ja yksityiskohtaisesti pysyviin koealoihin perustuva tiedonkeruujärjestelmä valtakunnan metsien inventoinnissa vaarantuvat.
- Suomi tukee tietopohjaista päätöksentekoa, ja edistää metsävaratiedon avointa saatavuutta. Metsien tilasta kertovan tiedon tulisi olla helposti saatavilla, ja yhteistyötä raportoinnin harmonisoimiseksi tulee jatkaa. Tiedonkeruun ja analysoinnin tulee perustua kansallisiin metsäinventointeihin sekä muuhun metsäntutkimukseen mukaan lukien monimuotoisuustutkimus.
- Strategia ehdottaa EU:n laajuista metsien seurantakehystä. Suomen mielestä komission olisi tärkeää tunnistaa olemassa olevien kansallisten metsäohjelmien tai –strategioiden rooli metsiin liittyvien tavoitteiden edistämisessä.

# Seuraavat askeleet



- Epäviralliset keskustelut virkamiestasolla saman mielisten maiden kanssa
- Neuvoston päätelmien eli jäsenmaiden virallisen kannanoton laadinta alkanut metsätaloustyöryhmässä Slovenian johdolla
- Samaan aikaan etenevät useat eri aloitteet, jotka kytkeytyvät metsästrategiaan: määritelmätyö luonnonmetsille ja vanhoille metsille, vapaaehtoinen ohjeistus closer-to-nature metsänhoidolle, kestävä rahoitus ilmasto- ja biodiversiteettikriteereineen, Fit for 55 uusiutuvan energian direktiivin uudistus...
- Työ tulee jatkumaan useita vuosia eteenpäin




# Strategian tavoite 2

- Tuetaan metsien sosioekonomisia tehtäviä maaseutualueiden kukoistamiseksi ja edistetään metsiin perustuvaa biotaloutta kestävyysrajojen sisällä.
  - Kestävää metsien biotaloutta tulisi edistää pitkäaikaisille puutuotteille.
  - Bioenergiaa varten olisi varmistettava puupohjaisten resurssien kestävä käyttö.
  - Biotalous tulisi edistää myös muutoin kuin puutalouteen liittyen, kuten ekomatkailulla.
  - Osaamista tulisi kehittää ja ihmisiä tulisi valtuuttaa kestäviin metsiin perustuvaan biotalouteen.

Konkreettiset toimet eivät tunnista lyhytikäisiä puupohjaisia tuotteita tai innovaatioita

# Strategian tavoite 3

- EU:n metsien suojelu, ennallistaminen ja laajentaminen ilmastonmuutoksen torjumiseksi, biologisen monimuotoisuuden köyhtymisen torjumiseksi ja kestävien ja monimuotoisten metsäekosysteemien varmistamiseksi.
  - EU:n viimeisiä jäljellä olevia luonnonmetsiä ja vanhoja metsiä tulisi suojella.
  - Metsien ennallistamista tulisi varmistaa ja kestävää metsänhoitoa vahvistaa ilmastonmuutoksen sopeutumista ja metsien kestävyttä varten.
  - Monimuotoisia metsiä tulee laajentaa ja uudelleen metsittää.
  - Metsänomistajien ja metsänhoitajien taloudellisia kannustimia tarvitaan EU:n metsien määrän ja laadun parantamiseksi.



Metsänhoidon yksityiskohtia mukana kuten kannanottoja avohakkuisiin tai puun korjuuseen

Ehdotus lisätä metsänkäsittelyn yksityiskohtaisia vaatimuksia taksonomian asetuksiin (ilmasto & biodiversiteetti)



# Strategian tavoitteet 4-5

- Metsien strateginen seuranta, raportointi ja tiedonkeruu.
  - Strategiassa linjataan, että strateginen metsäsuunnittelu kaikissa EU:n jäsenvaltioissa kansallisella ja tarvittaessa myös alueellisella tasolla on tarpeen.
  - Komissio esittää lainsäädäntöehdotuksen metsähavainnointi-, raportointi- ja tiedonkeruupuitteista, jolla luodaan koko EU:n laajuinen yhdenmoinen metsien seurantakehys.
- Vahva tutkimus- ja innovaatio-ohjelma metsiä koskevan tietämyksen parantamiseksi.

Kansallinen päätävävalta vs. Brysselistä ohjattu yhteinen metsäpolitiikka

Suomi edistää metsätiedon harmonisointia ja kannattaa tiedon avointa saatavuutta

Kansallisten metsäinventointien ja tilastojen rooli vs. satelliittiseuranta



# Strategian tavoitteet 6-7

- Osallistava ja johdonmukainen EU:n metsähallinto.
  - DG AGRI Pysyvän metsäkomitean ja DG ENV Metsät ja luontotyöryhmän yhdistäminen.
- Voimassaolevan EU:n säännösten täytäntöönpanon tehostaminen.
  - Esim. Luonto- ja lintudirektiivin toimeenpano.
  - Komissio pyrkii edistämään paikkatiedon käyttöä jäsenvaltioissa kehittämällä omia valmiuksiaan käyttää geospaatialista tietoa ympäristövaatimusten noudattamisen varmistamiseksi.

Komission sisäinen  
työnjako vs.  
jäsenmaiden  
vaikutusmahdollisuudet



# Kiitos!

[elina.warsta@gov.fi](mailto:elina.warsta@gov.fi)